GENERALINIO ADVOKATO
RIMVYDO NORKAUS IŠVADA,
pateikta 2025 m. lapkričio 20 d.[1]

Bylos C-498/24 P ir C-499/24 P

Çolakoğlu Metalurji AŞ,
Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ
prieš
Europos Komisiją (C-498/24 P)
ir
Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ,
İskenderun Demir ve Çelik AŞ,
Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ
prieš

Europos Komisiją (C-499/24 P)

„Apeliacinis skundas – Dempingas – Įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/1100 – Turkijos kilmės plokščiųjų karštojo valcavimo produktų iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno importas – Galutinis antidempingo muitas – Reglamentas (ES) 2016/1036 – Importo muitai – Dempingo skirtumo apskaičiavimas – 2 straipsnio 10 dalies j punktas – Apsidraudimo nuo valiutos kurso rizikos sandoriai“

I. Įvadas

1. Šios bylos susijusios su dviem Turkijos bendrovių pateiktais apeliaciniais skundais dėl Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimų bylose T-629/21[2] ir T-630/21[3] (toliau – skundžiami sprendimai) dėl antidempingo muitų. Apeliantės skundžiasi tuo, kad Bendrasis Teismas padarė įvairių teisės klaidų, nagrinėdamas jų ieškinius dėl panaikinimo, pareikštus dėl 2021 m. liepos 5 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2021/1100, kuriuo tam tikriems importuojamiems Turkijos kilmės plokštiems karštojo valcavimo produktams iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno nustatomas galutinis antidempingo muitas ir galutinis laikinojo muito surinkimas (toliau – ginčijamas reglamentas)[4].

[1] Originalo kalba: prancūzų.

[2] 2024 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ir kt. / Komisija* (T-629/21, EU:T:2024:303; toliau – skundžiamas sprendimas byloje C-499/24 P).

[3] 2024 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Çolakoğlu Metalurji et Çolakoğlu Dış Ticaret / Komisija* (T-630/21, EU:T:2024:304; toliau – skundžiamas sprendimas byloje C-498/24 P).

[4] OL L 238, 2021, p. 32.

2. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo prašymą, šioje išvadoje bus nagrinėjamas bendras abiejų apeliacinių skundų pagrindas, kuris iš esmės susijęs su 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1036 dėl apsaugos nuo importo dempingo kaina iš Europos Sąjungos narėmis nesančių valstybių (toliau – pagrindinis reglamentas)[5] 2 straipsnio 10 dalies j punkto aiškinimu. Tiksliau tariant, reikia išsiaiškinti, ar siekdama nustatyti dempingą Europos Komisija privalo atsižvelgti į tarptautinę prekybą vykdančių įmonių sudarytus apsidraudimo nuo valiutos kurso rizikos sandorius, ar, priešingai, ji gali toliau taikyti pačios pasirinktą valiutos konvertavimo metodą.

3. Šis klausimas ypač svarbus tarptautinėje prekyboje, kurioje sandoriai paprastai sudaromi skirtingomis valiutomis. Neretai ekonominės veiklos vykdytojai sudaro apsidraudimo nuo rizikos sandorius, kad apsisaugotų nuo didelių valiutų kursų svyravimų, galinčių iškreipti realią atitinkamų prekių kainą. Vis dėlto reikia priminti, kad Europos Sąjunga, kaip visateisė daugiašalės tarptautinės prekybos sistemos narė, turi teisėtą interesą užtikrinti, kad būtų nustatyta tikroji šių prekių kaina, siekdama garantuoti savo antidempingo politikos veiksmingumą. Šiuo požiūriu Teisingumo Teismas turės nustatyti, ar tokie tarp privačių ekonominės veiklos vykdytojų sudaryti sandoriai gali turėti įtakos pagal Sąjungos teisę Komisijai pavestų užduočių, susijusių su pagrindinio reglamento įgyvendinimu, vykdymui.

II. Teisinis pagrindas

A. PPO teisė

4. 1994 m. gruodžio 22 d. Sprendimu 94/800/EB dėl daugiašalių derybų Urugvajaus raunde (1986–1994) priimtų susitarimų patvirtinimo Europos bendrijos vardu jos kompetencijai priklausančių klausimų atžvilgiu[6] Europos Sąjungos Taryba patvirtino 1994 m. balandžio 15 d. Marakeše pasirašytą Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutartį ir šios sutarties 1–3 prieduose esančius susitarimus, tarp kurių yra Sutartis dėl 1994 m. bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT) VI straipsnio įgyvendinimo (toliau – Antidempingo susitarimas)[7].

5. Antidempingo susitarimo 2 straipsnyje „Dempingo nustatymas“ numatyta:

„<...>

2.4. Eksporto kaina ir normalioji kaina turi būti palygintos sąžiningai. Šis palyginimas turi būti atliktas tame pačiame prekybos, paprastai „franko-gamykla“ (*ex-factory*), lyg[iu] ir naudojant pardavimus, atliktus, kiek įmanoma, artimesniu laiku. Kiekvienu atveju, atsižvelgiant į specifiką, atsižvelgiama į skirtumus, kurie daro įtakos kainų palyginamumui, įskaitant pardavimo sąlygų, mokesčių, prekybos lygių, kiekių, fizinių charakteristikų skirtumus bei visus kitus skirtumus, kurie, kaip įrodoma, taip pat daro įtakos kainų palyginamumui. <...> Šio straipsnio 3 dalyje aprašytais atvejais taip pat turėtų būti atsižvelgta į sąnaudas (išlaidas), įskaitant muitus bei mokesčius, apmokėtus tarp įvežimo ir perpardavimo momentų, ir į besikaupiantį pelną. Jeigu tais atvejais buvo poveikis kainų palyginamumui, institucijos nustato normaliąją vertę tokiame prekybos lygyje, kuris yra ekvivalentiškas prekybos lygiui, vykdomam nustatyta eksporto kaina,

[5] OL L 176, 2016, p. 21.

[6] OL L 336, 1994, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 80.

[7] OL L 336, 1994, p. 103; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 11 sk., 21 t., p. 189.

arba atsižvelgia į kai kuriuos dalykus, ką užtikrina šis punktas. Institucijos nagrinėjamoms šalims nurodo, kokios reikia informacijos, kad būtų galima užtikrinti sąžiningą palyginimą, ir toms šalims neuždeda nepagrįstos įrodinėjimo pareigos.

2.4.1. Kai, lyginant pagal šio straipsnio 4 dalį, reikia konvertuoti valiutas, tokiam konvertavimui turėtų būti taikomas pardavimo dienos <...> valiutų kursas, tuo atveju, kai užsienio valiutos pardavimas išankstinėse [(sandorių)] rinkose yra tiesiogiai susijęs su nagrinėjamu eksporto pardavimu, turi būti taikomas valiutų kursas, taikytas išankstiniame [iš anksto] pard[uodant]. Valiutų kurso svyravimai ignoruojami ir per tyrimą institucijos duoda eksportuotojams ne mažiau kaip 60 dienų eksporto kainoms koreguoti, kad būtų atspindėti per visą tyrimo laikotarpį buvę valiutų kurso pasikeitimai.

2.4.2. Pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas, reglamentuojančias sąžiningą palyginimą, dempingo lygis (marža) tyrimo laikotarpiu paprastai nustatomas remiantis svertinio normaliosios vertės vidurkio palyginimu su visų palyginamųjų eksporto sandorių kainų svertiniu vidurkiu arba kiekvieno sandorio normaliosios vertės ir eksporto kainų palyginimu. <...>“

B. Sąjungos teisė

1. Pagrindinis reglamentas

6. Pagrindinio reglamento 1 straipsnyje nustatyta:

„1. Antidempingo muitas gali būti nustatomas bet kuriam produktui dempingo kaina, kurį išleidus į laisvą apyvartą Sąjungoje būtų padaryta žala.

2. Produktu dempingo kaina yra laikomas produktas, jeigu jo eksporto į Sąjungą kaina yra mažesnė nei palyginamoji panašaus produkto kaina įprastomis prekybos sąlygomis eksportuojančioje valstybėje.

<...>“

7. Šio reglamento 2 straipsnyje „Dempingo nustatymas“ numatyta:

„<...>

C. PALYGINIMAS

10. Eksporto kaina ir normalioji vertė palyginamos teisingu būdu. Šis palyginimas turi būti atliktas tuo pačiu prekybos lygiu, lyginant per kiek galima artimesnį laiką darytus pardavimus, atsižvelgiant į kitus skirtumus, turinčius įtakos kainų palyginamumui. Jeigu nustatytos normalioji vertė ir eksporto kaina nėra vienodo palyginamojo pagrindo, jos turi būti koreguojamos kiekvienu atveju individualiai, atsižvelgiant į besiskiriančius veiksnius, kurie, kaip tvirtinama arba įrodyta, turi įtakos kainoms ir kainų palyginamumui. Vengiama bet kokio dvigubo koregavimo, ypač dėl nuolaidų, lengvatų, parduotų produktų kiekių ar prekybos lygio. Kai atsižvelgiama į nurodytas sąlygas, veiksniai, pagal kuriuos gali būti koreguojama, yra:

<...>

j) Valiutos konvertavimas

Kai dėl kainų palyginimo reikia konvertuoti valiutą, ji konvertuojama pagal pardavimo dienos valiutų keitimo kursą, išskyrus, kai užsienio valiutos pardavimas išankstinėse rinkose yra tiesiogiai susijęs su tiriamu eksporto pardavimu – tuomet naudojamas išankstinio sandorio valiutos keitimo kursas. Paprastai pardavimo diena laikoma sąskaitos faktūros data, bet galima naudoti ir sutarties sudarymo, produktų užsakymo ar užsakymo patvirtinimo datą, jeigu jos yra labiau tinkamos esminėms pardavimo sąlygoms nustatyti. Valiutos keitimo kurso svyravimų nepaisoma, o eksportuotojams suteikiamas 60 dienų terminas pakoreguoti savo eksporto kainas pagal tiriamuoju laikotarpiu buvusius valiutų kursų pasikeitimus.

<…>“

2. Ginčijamas reglamentas

8. Ginčijamo reglamento 96–101 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(96) Vienas eksportuojantis gamintojas ir du susiję eksportuojantys gamintojai užginčijo pirminį sprendimą netaikyti valiutos konvertavimo koregavimo, kurį jie prašė atlikti dėl su pardavimu Sąjungoje susijusių apsidraudimo [nuo rizikos] sutarčių. Argumentas pateiktas dėl valiutos kurso, naudotino pardavimo užsienio valiuta (šiuo atveju – eurais) vertę konvertuojant į eksportuojančios šalies valiutą (Turkijos liras arba TRY). Bendrovės rėmėsi pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktu, kuriame nurodyta: „<…> kai užsienio valiutos pardavimas išankstinėse rinkose yra tiesiogiai susijęs su tiriamu eksporto pardavimu – tuomet naudojamas išankstinio sandorio valiutos keitimo kursas“.

(97) Po pirminio faktų atskleidimo pateiktose pastabose skundo pateikėjas prieštaravo eksportuojančių gamintojų argumentams, kad apsidraudimas yra vidaus procesas ir kad bendrovės negali tvirtinti, jog apsidraudus pardavimo kaina būtų buvusi didesnė, nes nėra įrodymų, kad pirkėjai būtų mokėję didesnę kainą.

(98) Komisija pažymėjo, kad pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktas yra taikomas tais atvejais, kai norint palyginti normaliąją vertę ir eksporto kainą būtina konvertuoti valiutą. Pagal nusistovėjusią praktiką toks palyginimas atliekamas susijusios šalies valiuta. Todėl šiuo atveju Komisija kaip palyginimo valiutą naudojo Turkijos lirą. Abi bendrovės, prašančios atlikti valiutos konvertavimo koregavimą, apdraudė tuos eksporto pardavimo sandorius, kurie buvo išreikšti eurais. Valiutos keitimo rizika, kylanti dėl šių sandorių, visais atvejais buvo apdrausta JAV dolerio atžvilgiu. Kadangi palyginimas atliktas Turkijos liromis ir visi sandoriai eurais buvo konvertuoti į Turkijos liras tiesiogiai, be tarpinio konvertavimo į JAV dolerius, o visas pardavimas vidaus rinkoje vykdytas Turkijos liromis, Komisija laikėsi nuomonės, kad apsidraudimo [nuo rizikos] sutartyse sutartas eurų ir JAV dolerių konvertavimo kursas nebuvo svarbus palyginimui. Todėl Komisija atmetė visų trijų eksportuojančių gamintojų argumentus.

(99) Po galutinio faktų atskleidimo trys eksportuojantys gamintojai pakartojo savo argumentus dėl valiutos konvertavimo koregavimo pardavimo Sąjungai atveju, kad būtų atsižvelgta į valiutos kurso rizikos, susijusios su sandoriais eurais, apsidraudimo [nuo rizikos] operacijas. Jie pakartojo, kad, nepriklausomai nuo to, kokia valiuta naudota palyginant kainas, dėl konvertavimo kurso susidarantis pelnas arba nuostoliai apsidraudimo metu daro didelį poveikį kainų palyginimui. Visų pirma eksportuojantys gamintojai pateikė teorinį

pardavimo vidaus rinkoje užsakymo pavyzdį, kai vieneto kaina JAV doleriais buvo sutarta konkrečią dieną ir pardavimo eksportui užsakymo pavyzdį, kai tą pačią dieną sutarta ta pati vieneto kaina eurais. Iš bendrovių pateikto apskaičiavimo matyti, kad jei pardavimo užsakymai būtų įvykdyti tą pačią dieną ir sąskaitos faktūros suma būtų tiesiogiai konvertuojama iš sąskaitos faktūros valiutos į Turkijos liras, atlikus palyginimą būtų nustatytas dempingas, nors abiejų pardavimo užsakymų sutarta kaina užsakymų dieną buvo tokia pati. Todėl eksportuojantys gamintojai nurodė, kad koregavimą atsižvelgiant į apsidraudimą reikėtų atlikti remiantis pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktu arba k punktu.

(100) Komisija išnagrinėjo argumentą, ypač teorinį pavyzdį, kuriuo tariamai įrodoma, kad lyginant kainas reikėtų atsižvelgti į apsidraudimo [nuo rizikos] sutartyse nurodytą valiutos kursą. Pirma, Komisija pažymėjo, kad pavyzdys yra matematiniu požiūriu teisingas, tačiau neatitinka nei bendrovių verslo veiklos, nei dempingo skirtumo apskaičiavimo realių aplinkybių. Visų pirma iš pavyzdžio matyti, kad dempingo skirtumas apskaičiuotas lyginant du atskirus tuo pačiu metu įvykdytus sandorius, tačiau šiuo atveju taip nėra, nes Komisija lygina tiriamuoju laikotarpiu nustatytą kiekvienos rūšies produkto vidutinę normaliąją vertę ir vidutinę eksporto kainą. Antra, pavyzdyje daroma prielaida, kad visi tam tikrą dieną sudaryti pardavimo užsakymai įvykdyti panašiu laiku, tačiau jau buvo parodyta, kad taip nėra. Iš tiesų vienas iš eksportuojančių gamintojų pateikė atskirą argumentą, kad laikotarpis nuo produkcijos pagaminimo momento iki to momento, kai pirkėjas pasiima prekes, vidaus rinkoje yra daug ilgesnis negu pardavimo eksportui atveju. Todėl padaryta išvada, kad bendrovių pateiktas pavyzdys nagrinėjamuoju atveju yra netikslus. Be to, nė viena iš bendrovių nepateikė įrodymų, kad dėl jų pardavimo eksportui sandorių eurais iš pradžių buvo deramasi dėl jų kainos JAV doleriais. Priešingai, pirkimo-pardavimo sutartys ir (arba) pardavimo užsakymai, susiję su tais pardavimo eksportui sandoriais, buvo tiesiogiai išreikšti eurais, nenurodant jokių sumų JAV doleriais. Todėl konvertavimas iš eurų į Turkijos liras kaip tarpinę valiutą panaudojant JAV dolerius laikytas nereikšmingu. Todėl Komisija, remdamasi pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktu, atmetė prašomą koregavimą.

(101) Be to, nors bendrovės teigė galinčios eksporto sandorius susieti su konkrečiomis apsidraudimo [nuo rizikos] operacijomis, pastarąsias, kaip ir daugeliu kitų atvejų, buvo galima koreguoti po pardavimo, atsižvelgiant į finansinės perspektyvos raidą ir siekiant kuo didesnės bendrovių grąžos. Todėl Komisija nemanė, kad apsidraudimą [nuo rizikos] galima tiesiogiai susieti su vykdytu pardavimu eksportui ir kad, atsižvelgiant į išankstinę pardavimo kainą, kiltų rizika iškreipti faktinę eksporto kainą.“

III. Ginčų aplinkybės, procesas Bendrajame Teisme ir skundžiami sprendimai

A. Byla C-498/24 P (Çolakoğlu Metalurji ir Çolakoğlu Dış Ticaret / Komisija)

1. Ginčo aplinkybės

9. Ginčo aplinkybės nurodytos skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 2–10 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.

10. *Çolakoğlu Metalurji AŞ* (toliau – CM) yra Turkijos plokščiuosius karštojo valcavimo produktus eksportuojantis gamintojas, o *Çolakoğlu Dış Ticaret AŞ* (toliau – ÇOTAŞ) – su juo susijusi Turkijos prekybos ir eksporto bendrovė.

11. 2020 m. gegužės 14 d. Komisija inicijavo antidempingo tyrimą dėl tam tikrų į Europos Sąjungą importuojamų Turkijos kilmės plokščiųjų karštojo valcavimo produktų iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno (toliau – tiriamasis produktas).

12. Tyrimas vyko laikotarpiu nuo 2019 m. sausio 1 d. iki gruodžio 31 d. (toliau – tiriamasis laikotarpis). Tiriant žalai įvertinti svarbias tendencijas buvo nagrinėjamas laikotarpis nuo 2016 m. sausio 1 d. iki tiriamojo laikotarpio pabaigos.

13. 2021 m. sausio 6 d. Komisija priėmė Įgyvendinimo reglamentą (ES) 2021/9, kuriuo tam tikriems importuojamiems Turkijos kilmės plokštiems karštojo valcavimo produktams iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno nustatomas laikinasis antidempingo muitas (toliau – laikinasis reglamentas)[8], ir apeliančių į Sąjungą eksportuojamam tiriamajam produktui nustatė 7,6 % laikinąjį antidempingo muitą.

14. 2021 m. liepos 5 d. Komisija priėmė ginčijamą reglamentą, kuriuo apeliančių gaminamo tiriamojo produkto importui į Sąjungą nustatytas 7,3 % antidempingo muitas.

2. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas byloje C-498/24 P

15. CM ir ÇOTAŞ ieškiniu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2021 m. rugsėjo 29 d.) buvo prašoma panaikinti ginčijamą reglamentą.

16. Grįsdamos savo ieškinį apeliantės nurodė keturis pagrindus. Ieškinio pirmasis pagrindas buvo grindžiamas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies i punkto pažeidimu. Ieškinio antrasis pagrindas grindžiamas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies b punkto pažeidimu dėl reikalavimo sumokėti importo muitus norint atlikti koregavimą. Ieškinio trečiasis pagrindas grindžiamas akivaizdžia vertinimo klaida, nes atsisakyta atlikti ketvirčio dempingo skirtumo skaičiavimą, ir taip buvo pažeista pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalis. Ieškinio ketvirtasis pagrindas grindžiamas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto pažeidimu, nes atsisakyta taikyti koregavimą dėl apsidraudimo nuo rizikos pelno ir nuostolių atveju.

17. Skundžiamame sprendime byloje C-498/24 P Bendrasis Teismas atmetė šiuos keturis pagrindus, taigi ir visą ieškinį.

B. Byla C-499/24 P (Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ir kt. / Komisija)

1. Ginčo aplinkybės

18. Ginčo aplinkybės nurodytos skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 2–10 punktuose ir jas galima apibendrinti, kaip nurodyta toliau.

[8] OL L 3, 2021, p. 4.

19. Apeliantės yra pagal Turkijos teisę įsteigtos bendrovės. *Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları TAŞ* ir *İskenderun Demir ve Çelik AŞ* užsiima plokščiųjų karštojo valcavimo produktų gamyba ir pardavimu. *Erdemir Çelik Servis Merkezi Sanayi ve Ticaret AŞ* yra su jomis susijęs prekiautojas.

20. 2020 m. gegužės 14 d. Komisija inicijavo antidempingo tyrimą dėl tam tikrų į Europos Sąjungą importuojamų Turkijos kilmės plokščiųjų karštojo valcavimo produktų iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno (toliau – tyrimas).

21. Tyrimas apėmė 2019 m. sausio 1 d.–gruodžio 31 d. laikotarpį. Tiriant žalai įvertinti svarbias tendencijas buvo nagrinėjamas laikotarpis nuo 2016 m. sausio 1 d. iki tiriamojo laikotarpio pabaigos. Atliekant tyrimą apeliantės pateikė rašytines pastabas.

22. 2021 m. sausio 6 d. Komisija priėmė laikinąjį reglamentą ir apeliančių į Sąjungą eksportuojamam tiriamajam produktui nustatė 5,4 % laikinąjį antidempingo muitą.

23. 2021 m. liepos 5 d. Komisija priėmė ginčijamą reglamentą, kuriuo apeliančių gaminamo tiriamojo produkto importui į Sąjungą nustatytas 5 % antidempingo muitas.

2. Procesas Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas byloje C-499/24 P

24. Ieškiniu (jį Bendrojo Teismo kanceliarija gavo 2021 m. rugsėjo 29 d.) apeliantės prašė panaikinti ginčijamą reglamentą.

25. Grįsdamos ieškinį apeliantės nurodė keturis ieškinio pagrindus. Ieškinio pirmasis pagrindas grindžiamas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies pirmųjų trijų sakinių ir penktojo sakinio bei 2 straipsnio 10 dalies j punkto pažeidimu ir šio reglamento 2 straipsnio 5 dalies pažeidimu. Antrasis pagrindas grindžiamas tuo, kad Komisija, atmesdama koregavimą dėl apsidraudimo nuo rizikos pelno ir nuostolių atveju, pažeidė pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą, Antidempingo susitarimo 2.4 straipsnį ir gero administravimo principą. Trečiajame pagrinde apeliantės teigia, kad buvo pažeistos pagrindinio reglamento 2 straipsnio 5 ir 6 dalys ir šio reglamento 2 straipsnio 10 dalies pirmieji trys sakiniai. Galiausiai ketvirtasis pagrindas grindžiamas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 6 dalies ir Antidempingo susitarimo 2.2.2 straipsnio pažeidimu.

26. Skundžiamame sprendime byloje C-499/24 P Bendrasis Teismas atmetė šiuos keturis pagrindus, taigi ir visą ieškinį.

C. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių reikalavimai

27. Apeliaciniai skundai bylose C-498/24 P ir C-499/24 P buvo pateikti 2024 m. liepos 17 d. ir tą pačią dieną įregistruoti Teisingumo Teismo kanceliarijoje.

28. Atitinkamais apeliaciniais skundais apeliantės Teisingumo Teismo prašo:

– panaikinti skundžiamus sprendimus, ginčijamą reglamentą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas, jų patirtas apeliaciniame procese ir procese Bendrajame Teisme,

– nepatenkinus pirmojo reikalavimo, grąžinti bylą Bendrajam Teismui ir atidėti bylinėjimosi išlaidų, susijusių su procesu Bendrajame Teisme ir apeliacinėje instancijoje, klausimo nagrinėjimą.

29. Komisija Teisingumo Teismo prašo:

– atmesti apeliacinius skundus ir

– priteisti iš apeliančių šioje instancijoje patirtas bylinėjimosi išlaidas.

30. Pagal Procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalį Teisingumo Teismas nusprendė nerengti teismo posėdžio.

IV. Teisinė analizė

A. Pirminės pastabos

1. Europos Sąjunga daugiašalėje prekybos sistemoje

31. PPO užtikrina privalomomis taisyklėmis grįstą daugiašalę prekybos sistemą. Europos Sąjunga, kaip regioninė organizacija, turinti savarankišką teisinį subjektiškumą, turi ypatingą statusą PPO, kurioje ji kartu su savo valstybėmis narėmis yra visateisė jos narė[9]. Atsižvelgdama į išimtinę kompetenciją, kuri jai suteikiama pagal SESV 3 straipsnio 1 dalies e punktą bendros prekybos politikos srityje, Sąjunga perėmė savo valstybių narių tarptautinius įsipareigojimus, visų pirma įsipareigojimus pagal PPO susitarimus. Antidempingo susitarimu, kuris yra neatskiriama šio rinkinio dalis, reglamentuojamos ir materialinės sąlygos, ir procedūrinės taisyklės, susijusios su antidempingo priemonių priėmimu, įgyvendinimu ir tolesniu taikymu. Jei šių reikalavimų nesilaikoma, priimtos priemonės gali būti ginčijamos pagal PPO ginčų sprendimo mechanizmą[10].

32. Siekdamas perkelti šiuos tarptautinius įsipareigojimus į Sąjungos teisinę sistemą Europos teisės aktų leidėjas, remdamasis SESV 207 straipsnio 2 dalimi, priėmė Pagrindinį prekybos apsaugos reglamentą. Šiame teisės akte apibrėžiamos sąlygos, kuriomis Komisija turi teisę imtis veiksmų prieš trečiosiose šalyse įsisteigusių eksportuotojų nesąžiningą komercinę veiklą, kai ji daro žalą Europos pramonei. Šiomis aplinkybėmis Komisija veikia kaip tyrimą atliekanti ir sprendimus priimanti institucija, kaip nustatyta pagrindinio reglamento 6 straipsnyje ir 9 straipsnio 4 dalyje. Vis dėlto vadovaujantis pagrindiniu teisinės valstybės principu turi būti užtikrinama bet kokio teisines pasekmes sukeliančio sprendimo veiksminga teisminė kontrolė. Taigi dėl Komisijos antidempingo priemonių gali būti pareikštas ieškinys dėl panaikinimo Bendrajame Teisme, o apeliacinio skundo atveju jas gali peržiūrėti Teisingumo Teismas. Ši byla rodo, jog ši teisminė kontrolė vykdoma siekiant užtikrinti, kad Komisijos aktai atitiktų Sąjungos taisykles ir tarptautinius įsipareigojimus, kylančius iš Antidempingo susitarimo[11].

[9] Žr. generalinio advokato P. Pikamäe išvadą byloje *Komisija / Hansol Paper* (C-260/20 P, EU:C:2022:13, 71 punktas).

[10] Žr. ginčą DS591, susijusį su Sąjungos skundu dėl Kolumbijos nustatytų antidempingo muitų, taikomų iš Vokietijos, Belgijos ir Nyderlandų importuojamoms šaldytoms gruzdintoms bulvėms. Sąjunga laimėjo bylą kolegijoje (2022 m. spalio mėn.), o vėliau – apeliacinėje instancijoje (2022 m. gruodžio mėn.); abiejose instancijose nustatyta, kad Kolumbija pažeidė kelias Antidempingo susitarimo nuostatas.

[11] Šitaip Sąjunga taip pat vykdo sutartinius įsipareigojimus, nes pagal Antidempingo susitarimo 13 straipsnį ir GATT susitarimo X straipsnio 3 dalies b punktą ji privalo išlaikyti teismus arba teismines, arbitražo ar administracines procedūras, kad užtikrintų priimtų antidempingo priemonių teisminę kontrolę.

33. Ketvirtasis pagrindas, nurodytas byloje C-498/24 P, ir šeštasis pagrindas, nurodytas byloje C-499/24 P, yra *vienodi*, nes jais iš esmės siekiama užginčyti nuostatos, t. y. pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto, aiškinimą ir tai, kaip Komisija ją taikė nustatydama dempingo skirtumą. Šiomis aplinkybėmis skundžiamasi tuo, kad Bendrasis Teismas pritarė Komisijos teisinei pozicijai dėl šios nuostatos aiškinimo ir nepripažino apsidraudimo nuo rizikos sutarčių svarbos vykdant tarptautinius komercinius sandorius.

34. Atsižvelgiant į tai, kad apeliančių argumentai yra susiję tik su atskirais nagrinėjamo teisės akto aspektais, o iš jų negalima aiškiai suprasti, kokie yra jų ketinimai, siekiant aiškumo pirmiausia *pristatysiu šį teisės aktą*, kad būtų galima geriau suprasti, koks klausimas nagrinėjamas šiose bylose. Šiuo tikslu paaiškinsiu, be kita ko, kaip praktikoje apskaičiuojamas dempingo skirtumas [12] ir kaip elgtis, kai operacijos atliekamos skirtingomis valiutomis [13]. Be to, paaiškinsiu, kokia yra apeliančių nurodytų apsidraudimo nuo rizikos sutarčių funkcija, taip pat tai, ar Komisija privalo savo skaičiavimuose atsižvelgti į tokias privačių šalių sudarytas sutartis [14]. Šie pirminiai paaiškinimai padės geriau įvertinti šalių argumentų pagrįstumą. Išvados baigiamojoje dalyje bus išsamiai išnagrinėtas apeliacinių skundų bendras pagrindas [15].

2. Dempingo skirtumo nustatymo taisyklės

35. Pagrindinio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad produktu dempingo kaina yra laikomas produktas, jeigu jo eksporto į Sąjungą kaina yra mažesnė nei palyginamoji panašaus produkto kaina įprastomis prekybos sąlygomis eksportuojančioje valstybėje. Taigi dempingas nustatomas palyginant dvi vertes: pirmoji vertė, atitinkanti produkto kainą trečiosios šalies vidaus rinkoje, vadinama „normaliąja verte“; antroji vertė yra atitinkamo produkto „eksporto“ į Europos Sąjungą „kaina“. Gaunamas rezultatas yra „dempingo skirtumas“, kuris pagrindinio reglamento 2 straipsnio 12 dalyje apibrėžiamas kaip „suma, kuria normalioji vertė viršija eksporto kainą“.

36. Kaip savo jurisprudencijoje pažymėjo Teisingumo Teismas [16], produkto normaliosios vertės nustatymas yra vienas iš esminių etapų, galinčių padėti nustatyti galimą dempingą. Šiuo klausimu pagrindinio reglamento 2 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatyta, kad normalioji vertė paprastai yra nustatoma pagal kainas, kurias įprastomis prekybos sąlygomis moka arba turi mokėti nepriklausomi pirkėjai eksportuojančioje valstybėje. Kalbant apie eksporto kainą, pagrindinio reglamento 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad ji atitinka kainą, faktiškai sumokėtą arba mokėtiną už produktą, jį parduodant eksportui iš eksportuojančios valstybės į Sąjungą. Tai yra produkto kaina prie Sąjungos sienos, t. y. prieš jam patenkant į Sąjungos rinką, o ne kaina, mokama jį parduodant Sąjungoje.

37. Nustačius šias dvi vertes, jos turi būti lyginamos, o palyginimas turi būti atliekamas „teisingu būdu“ ir „tuo pačiu prekybos lygiu“ pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies reikalavimus. Norint atlikti šį palyginimą, atliekami koregavimai. Jei šalis prašo atlikti tokius koregavimus, ji turi įrodyti, kad jos prašymas yra pagrįstas [17]. Praktikoje Komisija lygina kainas, t. y. normaliąją vertę ir eksporto kainą „franko-gamykla“ (*ex-factory*) lygiu, atėmusi produkto pardavimo sąnaudas.

[12] Žr. šios išvados 35 ir paskesnius punktus.

[13] Žr. šios išvados 39 ir paskesnius punktus.

[14] Žr. šios išvados 49 ir paskesnius punktus.

[15] Žr. šios išvados 62 ir paskesnius punktus.

[16] Žr. 2014 m. spalio 1 d. Sprendimą *Taryba / Alumina* (C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 20 punktas).

[17] Žr. 2012 m. vasario 16 d. Sprendimą *Taryba ir Komisija / Interpipe Niko Tube ir Interpipe NTRP* (C-191/09 P ir C-200/09 P, EU:C:2012:78, 58 punktas).

38. Pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 11 dalį dempingo skirtumas nustatomas arba vadinamuoju „simetriniu“ metodu, kai normaliosios vertės svertinis vidurkis lyginamas su visų eksporto į Sąjungą sandorių kainų svertiniu vidurkiu, arba „asimetriniu“ metodu, kai normaliosios vertės svertinis vidurkis lyginamas su kiekvieno individualaus eksporto į Sąjungą sandorio kainomis. Nepriklausomai nuo pasirinkto metodo, jis turi tiksliai atspindėti tikrąjį nustatyto dempingo mastą. Tikslus dempingo skirtumo apskaičiavimas yra ypač svarbus praktikoje, nes bet koks nustatytas antidempingo muitas negali viršyti šio dempingo skirtumo [18].

3. Praktiniai sunkumai, susiję su dempingo skirtumo apskaičiavimu, ypač atsižvelgiant į skirtingas valiutas

39. Dėl tikslaus dempingo skirtumo apskaičiavimo praktikoje dažnai kyla sunkumų. Ypatingo kruopštumo reikia, be kita ko, dėl pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies reikalavimo, kad eksporto kainos ir normaliosios vertės palyginimas turi būti „teisingas“. Ši Sąjungos teisės nuostata neapibrėžia, ką reiškia „palyginimas teisingu būdu“. Tačiau atitinkama sąvoka, pateikta Antidempingo susitarimo 2.4 straipsnyje, kuriuo grindžiama pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalis, PPO lygmeniu aiškinama kaip reiškianti, kad palyginimas turi būti „nešališkas ir objektyvus“ [19]. Pareiga užtikrinti „palyginimą teisingu būdu“ suprantama kaip apimanti visas Antidempingo susitarimo 2 straipsnio nuostatas [20].

40. Siekiant, kad aiškinimas atitiktų PPO teisę [21], tikslinga, kad tie patys principai būtų taikomi ir pagrindinio reglamento 2 straipsnio nuostatoms. Tokį požiūrį visų pirma pateisina aiškus Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinkimas Sąjungos teisėje tiksliai atkartoti PPO teisės nuostatas dėl antidempingo [22].

41. Norint tinkamai palyginti eksporto kainą ir eksportuojančios šalies vidaus rinkoje taikomą vartojimo kainą, logiška, kad abi šios vertės būtų išreikštos *ta pačia valiuta* – praktikoje tarptautinėje prekyboje ši sąlyga ne visada tenkinama [23]. Taigi kyla būtinybė vieną iš kainų konvertuoti į kitos rinkos referencinę valiutą, o tai, nepaisant akivaizdaus techninio neutralumo, kelia tam tikrų metodologinių ir teisinių problemų, kurias reikėtų aptarti toliau.

42. Ypatingų sunkumų apskaičiuojant dempingo skirtumą visų pirma kyla tada, kai naudojamos skirtingos valiutos, nes valiutų kursų svyravimai gali iškreipti realią atitinkamų prekių vertę ir atitinkamai pakeisti dempingo skirtumo dydį [24]. Iš tikrųjų, taip yra todėl, kad taikytinų valiutų konvertavimo kursas gali skirtis priklausomai nuo kainų nustatymo datos. Jeigu konvertavimas neatliekamas taikant tinkamą valiutos kursą, tyrimą atliekančios institucijos atliekamas kainų palyginimas gali lemti klaidingą dempingo skirtumo įvertinimą, taip pažeidžiant „palyginimo

[18] Hahn, M., *EUV/AEUV – Kommentar* (Calliess/Ruffert), 6-asis leidimas, Munich 2022, SESV 207 straipsnis, 141 punktas.

[19] Žr. PPO apeliacinio komiteto ataskaitos, parengtos nagrinėjant ginčą DS442 „Europos Sąjunga – Antidempingo priemonės iš Indonezijos importuojamam tam tikrų rūšių riebalų alkoholiui“, 5.21 punktą. Pagal versiją anglų kalba palyginimas turi būti „unbiased, objective, and even-handed“, o versijoje ispanų kalba vartojami terminai „imparcial, objetiva y equilibrada“.

[20] Žr. PPO apeliacinio komiteto ataskaitos, parengtos nagrinėjant ginčą DS141 „Europos Bendrijos – Antidempingo muitai medvilninės patalynės importui iš Indijos“, 59 punktą.

[21] Žr. 2022 m. sausio 20 d. Sprendimą *Komisija / Hubei Xinyegang Special Tube* (C-891/19 P, EU:C:2022:38, 31 ir 32 punktai).

[22] Anders, H., *EU Dumping Determinations and WTO Law*, Alphen aan den Rijn, 2009, p. 234.

[23] Palmetter, N. D., „Exchange Rates and Antidumping Determinations“, *Journal of World Trade*, vol. 22, Nr. 2, 1988, p. 73.

[24] Žr. 1987 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Nachi Fujikoshi / Taryba* (255/84, EU:C:1987:203, 52 punktas).

teisingu būdu“ reikalavimą [25]. Taigi šiomis aplinkybėmis būtina turėti vienodus kriterijus, kad atlikdama skaičiavimus kompetentinga institucija galėtų pašalinti iškraipymus, atsirandančius dėl valiutų kursų svyravimų.

43. Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkte, kuris nagrinėjamas šiose bylose, nustatytos konkrečios nuostatos dėl valiutos konvertavimo, siekiant palyginti eksporto kainą su normaliąja verte. Paprastai eksporto kainos išreiškiamos ne eksportuojančios šalies nacionaline valiuta, o veikiau viena iš valiutų, kuriomis dažniausiai prekiaujama tarptautiniu mastu. Taigi pagal šios nuostatos pirmąjį sakinį valiutos konvertavimas yra „būtinas“, kai normalioji vertė išreiškiama eksportuotojo vietos valiuta, kuri skiriasi nuo pardavimuose eksportui naudojamos valiutos. Priešingai, valiutos konvertavimas, kai lyginamos kainos jau yra išreikštos ta pačia valiuta, prieštarautų šiai nuostatai [26]. Praktikoje norėdamos nustatyti, ar valiutos konvertavimas yra būtinas, tyrimą atliekančios institucijos turi patikrinti, ar pardavimai vykdomi ta pačia valiuta.

44. Pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto pirmame sakinyje teigiama, kad *paprastai* konvertavimas turėtų būti grindžiamas „pagal pardavimo dienos valiutų keitimo kursą“. Antrame sakinyje paaiškinta, kad „[p]aprastai pardavimo diena laikoma sąskaitos faktūros data, bet galima naudoti ir sutarties sudarymo, produktų užsakymo ar užsakymo patvirtinimo datą, jeigu jos yra labiau tinkamos esminėms pardavimo sąlygoms nustatyti“ [27]. Bet kuriuo atveju svarbu nustatyti datą, kuria būtų geriausiai užtikrinamas pagrindinių pardavimo sąlygų nustatymas. Įrodymus kiekvienu konkrečiu atveju turi pateikti Komisija arba suinteresuotoji šalis. Preliminariosios sutartys ar paprastos ketinimų deklaracijos paprastai neatitinka šių kriterijų [28]. *Nukrypstant* nuo šios bendrosios taisyklės, „išankstinio sandorio valiutos keitimo kursas“ turi būti naudojamas, kai užsienio valiutos pardavimas išankstinėse rinkose yra tiesiogiai susijęs su tiriamu eksporto pardavimu. Pastarąjį variantą išsamiau aptarsiu toliau šioje išvadoje.

45. Įtvirtinus taisyklę dėl tinkamo momento valiutos kursui nustatyti („pardavimo data“), Antidempingo susitarime ir pagrindiniame reglamente natūraliai daroma prielaida, kad konvertavimas gali būti atliekamas tik remiantis *valiutos kursais*. Taigi bet koks kitas konvertavimo metodas yra aiškiai draudžiamas. Visų pirma abstraktūs dydžiai, pavyzdžiui, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) ir Jungtinių Tautų Organizacijos (JTO) apskaičiuoti vartotojų perkamosios galios paritetai, negali būti laikomi lemiamais orientyrais. Panašiai faktinis importo dempingo kainomis poveikis Sąjungos pramonei nustatomas *pagal oficialius valiutų kursus*, kuriais grindžiami tarptautinės prekybos sandoriai.

46. Nei Antidempingo susitarime, nei pagrindiniame reglamente nenurodytas šaltinis, iš kurio turėtų būti gaunami valiutų kursai. Praktikoje naudojami Europos Centrinio Banko skelbiami valiutų kursai. Jeigu jis nepateikia tam tikros valiutos kurso, paprastai taikomi Tarptautinio valiutos fondo nustatyti valiutos kursai. Komisija naudoja *vidutinius mėnesio valiutų kursus*, išskyrus didelio nuvertėjimo atvejus, kai ji gali naudoti dienos valiutų kursus. Taigi nesvarbu, ar eksportuojantis gamintojas savo apskaitos sistemose vidaus tikslais taiko skirtingus valiutų kursus, nors dėl praktinių priežasčių Komisija, rinkdama ir tikrindama duomenis įvairiose tyrimo procedūrose, dažnai remiasi bendrovės paprastai taikomais konvertavimo kursais [29].

[25] Kim, J. B., „Currency Conversion in the Anti-dumping Agreement“, *Journal of World Trade*, vol. 34, Nr. 4, 2000, p. 125.

[26] Žr. PPO specialiosios kolegijos ataskaitos, parengtos nagrinėjant ginčą DS179 „Jungtinės Valstijos – Antidempingo priemonės Korėjos kilmės nerūdijančio plieno plokštėms rulonais ir nerūdijančio plieno lapams bei juostoms“, 6.13, 6.41 punktus.

[27] Pagal pagrindinį reglamentą, skirtingai nei Antidempingo susitarime, nustatant „pardavimo datą“ pirmenybė teikiama sąskaitos faktūros išrašymo datai, o ne sutarties, užsakymo ar užsakymo patvirtinimo datai (žr. Antidempingo susitarimo 2.4.1 straipsnio 8 išnašą).

[28] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, Munich 2024, AD-GVO 2016, 2 straipsnio 346 punktas.

[29] Bungenberg, M., Reinhold, P., *EU-Außenwirtschafts- und Zollrecht*, Munich 2024, AD-GVO 2016, 2 straipsnio 345 punktas.

47. Be bendrųjų taisyklių, nustatytų Antidempingo susitarimo 2.4.1 straipsnyje, kurios Sąjungos teisinėje sistemoje perteiktos pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkte, tyrimą atliekančios institucijos turi teisę savo nuožiūra spręsti dėl kitų valiutos konvertavimo aspektų. Pavyzdžiui, šios institucijos paprastai konvertuoja eksporto valiutą *į eksportuojančios šalies nacionalinę valiutą*. Vis dėlto jos taip pat gali pasirinkti konvertuoti vietos pardavimų valiutą į eksporto pardavimams naudojamą valiutą [30]. Paprastai eksporto kaina konvertuojama į eksportuojančios šalies nacionalinę valiutą remiantis vidutiniu valiutos kursu per tiriamąjį laikotarpį [31].

48. Galiausiai svarbu pažymėti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas, nukrypdamas nuo Antidempingo susitarimo nuostatų, valiutų konvertavimo taisykles įtraukė į teisinį mechanizmą, kuriuo ekonominės veiklos vykdytojams suteikiama *teisė prašyti koreguoti vertes*, susijusias su veiksniais, kurie, kaip nustatyta, turi įtakos kainoms ir atitinkamai kainų palyginamumui. Šis aspektas yra ypač svarbus, nes bendrovėms suteikia galimybę aktyviai bendradarbiauti su Komisija atliekant dempingo skirtumo apskaičiavimo koregavimus ir taisymus.

4. Dėl apsidraudimo nuo rizikos sandorių svarbos tarptautinėje prekyboje

49. Siekdami apsisaugoti nuo finansinės rizikos, susijusios su valiutų kursų svyravimais arba žaliavų kainų pokyčiais, ekonominės veiklos vykdytojai dažnai naudojasi apsidraudimo nuo rizikos sandoriais arba į savo susitarimus įtraukia sutartines konvertavimo sąlygas. Apsidraudimo nuo valiutos kurso rizikos priemonės fiksuoja būsimam sandoriui taikomą valiutos kursą. Pavyzdžiui, jei euras nuvertėja po to, kai eksportuotojas nustatė kainas eurais, apsidraudimo nuo valiutos kurso rizikos priemonė garantuoja, kad eksportuotojas vis tiek gaus numatomą sumą savo nacionaline valiuta.

50. Šie apsidraudimo nuo rizikos sandoriai yra privačių šalių susitarimai, kuriais siekiama užtikrinti *vidaus rizikos valdymą*, ir iš esmės neturi teisinės įtakos tyrimo institucijos taikomam dempingo skirtumo apskaičiavimo metodui. Visų pirma šie sandoriai neturi įtakos Komisijos politikai dėl valiutų kursų. Jais taip pat negali būti atleidžiama nuo atsakomybės už antidempingo muitus. Šiomis aplinkybėmis reikėtų pažymėti, kad praeityje Komisija sistemingai atsisakydavo nustatyti kitokį nei oficialų valiutos kursą, taip neatsižvelgdama į išankstinius sandorius ar apsidraudimo nuo rizikos sandorius [32].

51. Priežastys, dėl kurių iš esmės atsisakoma suteikti teisinę reikšmę tokiems apsidraudimo nuo rizikos sandoriams, yra akivaizdžios ir kildinamos iš pirma išdėstytų argumentų, susijusių su dempingo skirtumo apskaičiavimu. Pirma, reikia pažymėti, kad pagrindiniame reglamente tokie sandoriai neminimi, kiek tai susiję su 2 straipsnio 10 dalies j punkte įtvirtinta bendrąja taisykle.

[30] De Baere, P., du Parc, C., Van Damme, I., *The WTO Anti-Dumping-Agreement – A Detailed Commentary*, Cambridge 2021, p. 123.

[31] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn 2011, p. 123. Taip pat žr. 1987 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Nachi Fujikoshi / Taryba* (255/84, EU:C:1987:203, 52 punktas).

[32] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn 2011, p. 123. Kaip nurodyta 1988 m. birželio 14 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 1696/88, nustatančio laikinąjį antidempingo muitą Jungtinių Amerikos Valstijų, Meksikos, Rumunijos, Taivano, Turkijos ir Jugoslavijos kilmės sintetinių tekstilės pluoštų iš poliesterių importui (OL L 151, 1988, p. 47), 17 konstatuojamojoje dalyje, „Komisija <...> nepritarė koregavimui dėl „apsidraudimo nuo valiutų kursų rizikos“ („hedging of exchange rates“), motyvuodama tuo, kad toks koregavimas nenumatytas [apsaugos nuo dempingo teisės aktuose]. Bet kuriuo atveju Komisija laikėsi nuomonės, kad apsidraudimas nuo valiutų kursų rizikos yra finansinis metodas, nepriklausantis nuo paties komercinio sandorio. Be to, šiuo atžvilgiu koregavimo prašoma tik tais atvejais, kai jis yra palankus eksportuotojui“. (Neoficialus vertimas.)

52. Antra, reikia pažymėti, kad tik Komisijos pasirinktu metodu, pagrįstu oficialaus valiutų kurso naudojimu, gali būti užtikrintas *neutralumo* laipsnis, reikalingas normaliajai ir eksporto kainoms konvertuoti, nes šiam metodui nedaro įtakos trečiosios šalys, galinčios siekti savo finansinių interesų [33].

53. Be to, šis metodas visiškai atitinka administracinių veiksmų *skaidrumo* poreikį, nes taip suinteresuotosioms šalims – įmonėms ir trečiosioms valstybėms – leidžiama suprasti, kaip Komisija naudojasi savo įgaliojimais, ir patikrinti, ar jie atitinka daugiašalės prekybos sistemos taisykles.

54. Be to, būdama *nuosekli* ir dėl to, kad savo sprendimuose – šiuo atveju ginčijamo reglamento 98 konstatuojamojoje dalyje [34] – nuolat nurodo motyvus, kodėl toliau laikosi tokios praktikos, Komisija sudaro galimybę Sąjungos teismams vykdyti veiksmingą teisminę kontrolę.

55. Kita vertus, jei apskaičiuodama dempingo skirtumą Komisija vien privačių asmenų sudarytus susitarimus laikytų lemiamu kriterijumi valiutos konvertavimo operacijai atlikti, kiltų didelis pavojus, kad jos administracinė praktika taptų kazuistine ir būtų nenuspėjama, o tai nesuderinama su *teisinio saugumo* reikalavimais.

56. Tokie pokyčiai pakenktų Sąjungos prekybos santykių su trečiosiomis šalimis stabilumui. Be to, tai pakenktų Komisijos instituciniam *patikimumui*, nes būtų galima klaidingai suprasti, kad taikomu konvertavimo metodu gali būti savivaliaujama arba jam įtaką gali daryti privatūs interesai.

57. Taip pat negalima atmesti galimybės, kad trečiosios valstybės, privatiems ekonominės veiklos vykdytojams sutartimis nustatant abstrakčius ar savarankiškus valiutų kursus, gali būti skatinamos siekti daryti nederamą įtaką Komisijos administracinei praktikai [35], o tai galėtų pakenkti Sąjungos *suverenitetui* bendros prekybos politikos klausimais. Siekiant išvengti tokio pavojaus, svarbu išsaugoti nusistovėjusią Komisijos praktiką, kuri, be to, buvo aiškiai patvirtinta Teisingumo Teismo jurisprudencijoje [36].

58. Nepaisant to, kas išdėstyta pirma, į apsidraudimo nuo rizikos sandorius vis dėlto turi būti atsižvelgiama pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkte numatytą išimtį dėl išankstinių sandorių. Kaip matyti iš šios nuostatos, „išankstinio sandorio valiutos keitimo kursas“

[33] Van Bael & Bellis, *EU Anti-Dumping and Other Trade Defence Instruments*, Alphen aan den Rijn 2011, p. 123, pateikia nuorodą į 1992 m. kovo 23 d. Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 738/92, kuriuo importuojamiems Brazilijos ir Turkijos kilmės medvilnės siūlams nustatomas galutinis antidempingo muitas (OL L 82, 1992, p. 1). Kaip matyti iš to reglamento 28 konstatuojamosios dalies, „trečiųjų šalių valiutos kurso nustatymas, kurį atlieka kompetentingos institucijos, yra sprendimas, kurio [Sąjungos] institucijos negali vertinti atliekant antidempingo tyrimą. Taigi Komisija nuosekliai laikėsi praktikos, patvirtintos Teisingumo Teismo jurisprudencijoje, naudoti oficialų valiutos kursą, taikomą tarptautiniuose komerciniuose sandoriuose. Tokio valiutos kurso koregavimas dempingo nustatymo tikslais būtų netinkamas ir prieštarautų *neutralumo principui*, kurio laikomasi piniginių aspektų atžvilgiu sprendžiant antidempingo klausimus“ (pasviruoju šriftu išskirta mano). (Neoficialus vertimas.)

[34] Ginčijamo reglamento 98 konstatuojamojoje dalyje numatyta: „Komisija pažymėjo, kad pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktas yra taikomas tais atvejais, kai norint palyginti normaliąją vertę ir eksporto kainą būtina konvertuoti valiutą. *Pagal nusistovėjusią praktiką toks palyginimas atliekamas susijusios šalies valiuta*. Todėl šiuo atveju Komisija kaip palyginimo valiutą naudojo Turkijos lirą“ (pasviruoju šriftu išskirta mano).

[35] Žr. 2025 m. balandžio 4 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2025/670, kuriuo tam tikriems importuojamiems Egipto, Japonijos ir Vietnamo kilmės plokštiems karštojo valcavimo produktams iš geležies, nelegiruotojo plieno ar kito legiruotojo plieno nustatomas laikinasis antidempingo muitas (OL L 670, 2025, p. 1); iš jo 19 ir 20 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Egipto valdžios institucijos ir eksportuojantis gamintojas bandė įtikinti Komisiją normaliajai vertei ir dempingo skirtumui apskaičiuoti naudoti lygiagrečios rinkos kursą (o ne oficialų valiutos kursą). Komisija iš pradžių prieštaravo šiam prašymui, nurodydama savo nuoseklią praktiką naudoti oficialius valiutos kursus, kai įtariama, kad taikomi lygiagretūs valiutos kursai.

[36] Žr. 1987 m. gegužės 7 d. Sprendimą *Nachi Fujikoshi / Taryba* (255/84, EU:C:1987:203, 51–54 punktai).

naudojamas su sąlyga, kad valiutos pardavimas pagal išankstinius sandorius yra tiesiogiai susijęs su eksporto sandoriu. Kitaip tariant, apsidraudimo nuo rizikos sandoris turi būti tiesiogiai susijęs su kaina, faktiškai nustatyta už eksportui parduotą produktą, dėl kurio atliekamas tyrimas.

59. Siekiant terminologinio tikslumo, reikėtų priminti, kad „apsidraudimas“ yra finansinė priemonė, skirta sumažinti arba neutralizuoti finansinę riziką, su kuria susiduria įmonė. Šiuo klausimu išankstinis užsienio valiutos pardavimo sandoris yra tvirtas įsipareigojimas, prisiimtas jo sudarymo dieną, parduoti tam tikrą užsienio valiutos kiekį pagal iš anksto nustatytą valiutos keitimo kursą sutartu terminu, taip sudarant galimybę užsitikrinti valiutos keitimo sandorio rezultatą, nepriklausomai nuo vėlesnių rinkos svyravimų.

60. Be to, apsidraudimo nuo rizikos priemonė neturi būti bendro ar spekuliacinio pobūdžio, o turi būti susijusi su konkrečiais sandoriais ar pardavimais, vykdomais tiriamuoju laikotarpiu. Eksportuotojas turi aktyviai įrodyti ir dokumentais pagrįsti, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoris daro tokią įtaką eksporto kainai, kad koregavimas yra pateisinamas. Jei šios sąlygos nėra įvykdytos, taikoma bendroji taisyklė, pagrįsta oficialiu valiutos kursu, galiojančiu pardavimo dieną.

61. Atsižvelgiant į pirma išdėstytus argumentus, likusioje analizės dalyje reikia nagrinėti ketvirtąjį pagrindą byloje C-498/24 P ir šeštąjį pagrindą byloje C-499/24 P. Šie pagrindai, kurie iš esmės grindžiami tapačiais argumentais, šioje analizėje turi būti nagrinėjami kartu. Vis dėlto pirmiausia reikia priminti skundžiamų sprendimų motyvus ir argumentus, kuriuos šalys dėl jų pateikė apeliaciniame skunde.

B. Apeliacinio skundo pagrindų analizė

1. Skundžiamų Bendrojo Teismo sprendimų motyvai

62. Kaip minėta [37], skundžiamais sprendimais Bendrasis Teismas atmetė apeliančių pareikštus ieškinius dėl panaikinimo, grindžiamus, be kita ko, pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto pažeidimu [38].

63. Visų pirma Bendrasis Teismas nurodė, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoriai, kuriais rėmėsi apeliantės, grįsdamos savo reikalavimą dėl koregavimo pagal minėtą nuostatą, buvo susiję su pardavimais eksportui eurais ir kad visuose šiuose sandoriuose konvertavimo rizika buvo apdrausta nuo JAV dolerio. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad Komisija turėjo užtikrinti Turkijos liromis išreikštos normaliosios vertės ir eksporto kainos palyginimą teisingu būdu, ji visus eksporto sandorius eurais tiesiogiai konvertavo į Turkijos liras, nes tarpinis konvertavimas į JAV dolerius nebuvo būtinas palyginimui teisingu būdu užtikrinti [39].

64. Bendrasis Teismas taip pat pažymėjo, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose, kuriais rėmėsi apeliantės, prašydamos koregavimo pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą, numatytas eurų konvertavimo į JAV dolerius kursas buvo nurodytas apsidraudimui dėl JAV dolerių, tačiau neturėjo nieko bendro su konvertavimu, kurį Komisija turėjo atlikti, siekdama

[37] Žr. šios išvados 17 ir 26 punktus.

[38] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 81–87 punktus ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 195–208 punktus.

[39] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 82 punktą ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 196 punktą.

užtikrinti normaliosios vertės ir eksporto kainos palyginimą teisingu būdu [40]. Vadinasi, apeliančių nurodyti apsidraudimo nuo rizikos sandoriai nebuvo svarbūs šiam konvertavimui, kaip nurodyta ginčijamo reglamento 98 konstatuojamojoje dalyje.

65. Taigi apeliančių Bendrajame Teisme pateiktas argumentas, kad Komisija turėjo taikyti apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose numatytą konvertavimo kursą, buvo atmestas kaip nepagrįstas [41]. Dėl to, atsižvelgdamas į tai, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoriai, kuriais apeliantės rėmėsi grįsdamos savo reikalavimą dėl koregavimo pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą, yra nereikšmingi, Bendrasis Teismas taip pat atmetė kitus apeliančių teiginius, susijusius su tariamu gero administravimo principo pažeidimu, kuris buvo nurodytas remiantis tariamu pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto pažeidimu [42].

2. Šalių pastabos

a) Apeliančių argumentai apeliacinėje instancijoje

66. Apeliantės tvirtina, kad atsižvelgiant į tai, jog pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkte pagrindinis dėmesys skiriamas pardavimo datai, o ne valiutai ir konvertavimo kursui, kaip Bendrasis Teismas konstatavo skundžiamuose sprendimuose [43], Komisija turėtų atsižvelgti būtent į tai, nes valiutų kursai yra tarpusavyje „susiję“. Pasak apeliančių, tai reiškia, kad eksporto kainai svarbi valiuta turėtų būti konvertuojama taikant JAV dolerio konvertavimo kursą. Toks požiūris patvirtintas viename iš skundžiamų sprendimų [44].

67. Apeliantės priduria, kad jei būtų vadovaujamasi Bendrojo Teismo išaiškinimu, kad į apsidraudimo nuo rizikos sandorius galima atsižvelgti tik tada, kai sandoris susijęs su sąskaitos faktūros valiuta ir Komisijos naudojama konvertavimo valiuta, būtų pernelyg lengva išvengti pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto pirmame sakinyje nustatytos pareigos. Jos taip pat ginčija papildomas Bendrojo Teismo išvadas skundžiamuose sprendimuose [45].

b) Komisijos argumentai

68. Komisija pažymi, kad apeliantės ginčija tik skundžiamuose sprendimuose išdėstytą argumentą dėl koncepcinio skirtumo tarp eurų konvertavimo į JAV dolerius kurso, nurodyto apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose, ir Komisijos taikomo kurso, siekiant palyginti normaliąją vertę ir eksporto kainą [46]. Jos neginčija motyvų, kad sandoriai buvo skirti apsisaugoti nuo konvertavimo į JAV dolerius rizikos, todėl jų rėmimasis JAV doleriu nėra aktualus Komisijos atliktam konvertavimui. Taigi Komisija laikosi nuomonės, kad šis apeliacinio skundo pagrindas yra nereikšmingas.

[40] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 85 punktą ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 199 punktą.

[41] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 86 punktą ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 200 punktą.

[42] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 88–93 punktus ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 201–208 punktus.

[43] Apeliantės remiasi atitinkamai skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 84 punktu ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 198 punktu.

[44] Apeliantės remiasi skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 20–24 punktais.

[45] Apeliantės remiasi atitinkamai skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 91–94 punktais ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 204–208 punktais.

[46] Komisija remiasi skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 82 punktu ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 199 punktu.

69. Komisija primena, kad pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalį ji turi plačią diskreciją atlikti valiutų konvertavimą, kad galėtų palyginti sudėtingas ekonomines vertes. Apeliantės turėjo įrodyti, kad konvertavimas į eksportuojančios šalies valiutą yra akivaizdi klaida, tačiau to jos nepadarė ir rėmėsi tik šio reglamento sąlygų pažeidimu. Skundžiamuose sprendimuose patvirtinama, kad jų argumentai buvo nepakankami, kad būtų galima suabejoti taikytu konvertavimo metodu.

70. Komisija primena, kad, norint užtikrinti teisingą normaliosios vertės ir eksporto kainos palyginimą, reikia konvertuoti valiutas. Įprasta praktika yra palyginimą atlikti eksportuojančios šalies valiuta – šiuo atveju Turkijos lira. Nuoroda į JAV dolerius apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose buvo skirta tik nuo valiutos konvertavimo rizikos apsisaugoti, todėl ji nebuvo svarbi palyginimui teisingu būdu užtikrinti, ypač atsižvelgiant į tai, kad eksporto kaina buvo išreikšta eurais. Apeliančių argumentai dėl „pardavimo datos“ ir „valiutų kursų tarpusavio ryšio“ nekeičia šios analizės, o nurodyta jurisprudencija iš esmės patvirtina Komisijos taikytą konvertavimo metodą.

3. Nuomonė

a) Bendrosios pastabos

71. Pirmiausia reikia priminti, jog iš SESV 256 straipsnio 1 dalies antros pastraipos ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmos pastraipos matyti, kad apeliacinį skundą galima paduoti tik teisės klausimais. Dėl šios priežasties tik Bendrasis Teismas yra kompetentingas nustatyti ir vertinti turinčias reikšmės bylai faktines aplinkybes ir jam pateiktus įrodymus. Taigi faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus jų iškraipymo atvejį, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui [47].

72. Be to, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad jeigu apeliantas ginčija tai, kaip Bendrasis Teismas aiškino ar taikė Sąjungos teisę, pirmojoje instancijoje nagrinėtus teisės klausimus galima iš naujo kelti per apeliacinį procesą. Iš tiesų, jeigu apeliantas negalėtų pagrįsti savo apeliacinio skundo ieškinio pagrindais ir argumentais, kuriuos pateikė Bendrajame Teisme, šis procesas iš dalies netektų prasmės [48].

73. Šios bendro pobūdžio pastabos yra būtinos, nes apeliantės skundžiasi tuo, kad tiek Komisija, tiek Bendrasis Teismas padarė iš esmės tas pačias klaidas, aiškindami ir taikydami pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą. Teisės klaidos, viena vertus, susijusios su Komisijos atsisakymu patenkinti remiantis šia nuostata apeliančių pateiktus prašymus atlikti pataisymus ir, kita vertus, su tuo, kad Bendrasis Teismas pritarė šiai pozicijai. Konkrečiai kalbant, apeliantės skundžiasi tuo, kad Komisija ir Bendrasis Teismas nepripažino, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoriai, kuriuos jos sudarė valiutos konvertavimo tikslais, turi kokią nors teisinę reikšmę. Apeliančių nuomone, šis konvertavimas turėjo būti atliktas per JAV dolerį, o ne tiesiogiai iš euro į Turkijos lirą.

[47] Žr. 2011 m. kovo 24 d. Sprendimą *Ferrero / VRDT* (C-552/09 P, EU:C:2011:177, 73 punktas).

[48] Žr. 2012 m. liepos 19 d. Sprendimą *Taryba / Zhejiang Xinan Chemical Industrial Group* (C-337/09 P, EU:C:2012:471, 61 punktas).

b) Skundžiamų sprendimų motyvų vertinimas

74. Pirmiausia reikia konstatuoti, kad nė viena iš bylos šalių neginčija pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkto taikymo šios bylos aplinkybėms. Nagrinėjami sandoriai buvo susiję su prekyba Turkijoje pagamintomis ir į Europos Sąjungą eksportuoti skirtomis prekėmis, kurių sąskaitos faktūros išrašytos skirtingomis valiutomis, t. y. eurais ir JAV doleriais. Šiomis aplinkybėmis Komisija, atlikdama kainų palyginimą, privalėjo konvertuoti valiutą pagal šią nuostatą. Pirmojoje instancijoje nagrinėtas Komisijos ir apeliančių ginčas susijęs tik su klausimu dėl *šio konvertavimo būdų*.

75. Jei apeliantės laikosi nuomonės, kad *pardavimo data yra lemiamas kriterijus nustatant taikytiną konvertavimo kursą*, toks teiginys negalėtų būti ginčijamas. Atsižvelgiant į valiutų rinkoms būdingus svyravimus, būtina nustatyti tikslų momentą, kuris būtų konvertavimo atskaitos taškas. Pardavimo data buvo patvirtinta daugiašalėje tarptautinės prekybos sistemoje priėmus teisiškai privalomą sprendimą, leidžiantį šią datą nustatyti naudojant įvairius objektyvius elementus, t. y. sąskaitos faktūros išrašymo, sutarties, užsakymo ar užsakymo patvirtinimo datą. Į šį aspektą dėmesį atkreipiau savo pirminėse pastabose[49]. Vis dėlto skundžiamuose sprendimuose nėra nieko, kas leistų manyti, kad Bendrasis Teismas laikėsi priešingos nuomonės. Vadinasi, negalima teigti, kad buvo padaryta teisės klaida.

76. Kita vertus, jei apeliantės laikosi nuomonės, kad, nesant tikslių Sąjungos teisės normų dėl *valiutos, taikytinos konvertavimui*, šią valiutą savo apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose turi nustatyti išimtinai komerciniai partneriai, tokį aiškinimą reikia atmesti. Jame neatsižvelgiama į tai, kad, pirma, nagrinėjamos prekės buvo eksportuotos į Europos Sąjungą, todėl taikytina referencinė valiuta yra euras, ir, antra, kad pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą, nesant priešingos nuostatos, Komisijai suteikiama *diskrecija*. Neginčijama, kad Komisija savo skaičiavimus grindžia eksportuojančios šalies valiutos – šiuo atveju Turkijos liros – kursu[50]. Šis valiutos konvertavimo į atitinkamos šalies valiutą pasirinkimas nėra nei atsitiktinis, nei savavališkas. Komisija neatliko valiutos konvertavimo, nesusijusio su nagrinėjamais eksporto sandoriais, ir apeliantės, beje, neteigia priešingai[51].

77. Nagrinėjamu atveju vienintelis apeliančių sudarytų apsidraudimo nuo rizikos sandorių tikslas buvo neutralizuoti galimą valiutos kurso riziką, susijusią su euro ir JAV dolerio konvertavimu. Vis dėlto Komisija eurus konvertavo tiesiogiai į Turkijos liras, neatlikdama tarpinio konvertavimo į JAV dolerius. Taigi Bendrasis Teismas teisingai nustatė, kad nėra nei teisinio pagrindo, nei jokių faktinių aplinkybių, pateisinančių atsižvelgimą į kitas valiutas, išskyrus eurą ir Turkijos lirą, nei tarpinio konvertavimo į JAV dolerius. Atsižvelgiant į tai, kad, kaip matyti iš ginčijamo reglamento 98 konstatuojamosios dalies, visos konvertuojamos eksporto kainos buvo nurodytos eurais[52], be jokios akivaizdžios nuorodos į JAV dolerius, ir atsižvelgiant į prekių paskirties vietą, tarpinis konvertavimas į JAV dolerius nebuvo būtinas pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą.

[49] Žr. šios išvados 44 punktą.

[50] Žr. šios išvados 47 punktą.

[51] Darant prielaidą, kad apeliantės laikosi nuomonės, jog Komisija galėtų savo nuožiūra konvertuoti sandorius eurais į bet kurią kitą valiutą, pavyzdžiui, Danijos kronas, kad nereikėtų atsižvelgti į apsidraudimo nuo rizikos sandorius, susijusius su eurais ir Turkijos liromis, jos niekur neteigia ir nepagrindžia, kad sprendimas konvertuoti į eksportuojančios šalies valiutą buvo priimtas siekiant neatsižvelgti į jų apsidraudimo nuo rizikos sandorius.

[52] Žr. skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 85 punktą ir skundžiamo sprendimo byloje C-498/24 P 196 punktą.

78. Šios išvados nepaneigia apeliančių argumentas, kad Komisija atliko tarpinį konvertavimą į eurus, o ne tiesiogiai konvertavo JAV dolerius į Turkijos liras. Kaip Bendrasis Teismas nurodo skundžiamo sprendimo byloje C-499/24 P 20–24 punktuose, apeliantės išrašė sąskaitas faktūras už tam tikrus vidaus pardavimus ir deklaravo gamybos sąnaudas JAV doleriais. Šiomis aplinkybėmis Komisija, siekdama užtikrinti palyginimą teisingu būdu, nusprendė atlikti konvertavimą naudojant eurus. Nors dėl šio metodo gali kilti klausimų, nes abejotina tokio tarpinio konvertavimo būtinybė ar pridėtinė vertė atsižvelgiant į valiutų kursų „tarpusavio ryšį“ [53], ši neatitiktis neturi įtakos analizei. Iš tiesų nėra teisinės prievolės atsižvelgti į užsienio valiutos sandorius išankstinių sandorių rinkose kita valiuta nei ta, kurią Komisija naudoja palyginimui.

79. Apeliančių sudaryti apsidraudimo nuo rizikos sandoriai nebuvo susiję su nagrinėjamu valiutos konvertavimu. Taigi nebuvo jokios objektyvios priežasties į juos atsižvelgti atliekant skaičiavimus. Vadinasi, Bendrasis Teismas skundžiamuose sprendimuose pagrįstai nusprendė, kad apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose numatytas euro ir JAV dolerio konvertavimas neturėjo jokios įtakos Komisijos atliktam konvertavimui ir į jį buvo galima neatsižvelgti.

80. Bendrojo Teismo nuomone, šios išvados pakako, kad būtų galima atmesti apeliančių pagrindą. Mano nuomone, tai nėra teisės klaida. Kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, Komisija neprivalėjo atsižvelgti į apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose nustatytą valiutos kursą, o galėjo, kaip aiškiai nurodyta ginčijamo reglamento 98 konstatuojamojoje dalyje, laikytis nusistovėjusios administracinės praktikos ir normaliosios vertės ir eksporto kainos palyginimui naudoti eksportuojančios šalies valiutą, t. y. Turkijos lirą.

c) Papildomos pastabos

81. Nors skundžiamų sprendimų motyvai jau yra pakankamai tikslūs ir išsamūs, kad būtų galima atmesti apeliacinių skundų bendrą pagrindą, norėčiau pateikti kelias papildomas pastabas, kad būtų geriau atskleistas teisinis kontekstas ir kad Teisingumo Teismas galėtų geriau suprasti pagrindinius nagrinėjamų bylų aspektus.

82. Pirma, iš bylos medžiagos nematyti, kad konvertavimas į JAV dolerius būtų iš esmės pakeitęs apskaičiavimo rezultatus, juolab kad apeliantės nepateikė jokių žalos įrodymų. Kaip nurodyta ginčijamo reglamento 99 konstatuojamojoje dalyje, jos tik teigė, kad konvertavimas turėjo įtakos kainų palyginamumui, ir pateikė teorinį pavyzdį, kuriame nurodė, kad reikia taikyti apsidraudimo nuo rizikos sandoriuose numatytą valiutos kursą. Kaip nurodyta ginčijamo reglamento 100 konstatuojamojoje dalyje, šis teorinis pavyzdys nėra įrodymas, nes neatskleidžia nei apeliančių faktiškai sudarytų sandorių, nei dempingo skirtumo apskaičiavimo. Atsižvelgiant į tai, jog apeliantės nepateikė jokių įtikinamų argumentų, kad paneigtų šią išvadą, reikia vadovautis Komisijos atlikta analize.

83. Be to, apeliančių argumentas dėl valiutų „tarpusavio ryšio“ niekaip neparodo konvertavimo į Turkijos liras neigiamo poveikio; priešingai, jis paneigia šią hipotezę. Jei toks tarpusavio ryšys egzistuotų, reikėtų daryti išvadą, kad dėl konvertavimo nekilo jokių neigiamų pasekmių. Taigi Komisija teisingai nusprendė, kad apeliantės nepagrindė, jog dėl akivaizdžios klaidos, padarytos naudojantis diskrecijos teise, normalioji vertė ir eksporto kaina būtų buvusios palygintos neteisingu būdu.

[53] Žr. šios išvados 70 ir 83 punktus.

84. Antra, konstatuodamas, kad Komisija neprivalėjo atsižvelgti į apsidraudimo nuo rizikos sandorius, Bendrasis Teismas galiausiai laikėsi nuomonės, kad nustatydama dempingo skirtumą Komisija neprivalėjo nukrypti nuo savo nusistovėjusios administracinės praktikos. Su šiuo teisės klausimu reikia sutikti. Kaip nurodyta šioje išvadoje, šios administracinės praktikos tolimesnis laikymasis yra pateisinamas tarptautinių prekybos santykių srityje, nes taip užtikrinamas administracinės veiklos neutralumas, objektyvumas, stabilumas, nepriklausomumas ir skaidrumas [54].

85. Šie bendrojo intereso tikslai yra viršesni už privačius ekonominės veiklos vykdytojų interesus. Apsidraudimo nuo rizikos sandoriai yra privatinėje teisėje numatyti susitarimai, kuriais siekiama tik viduje valdyti riziką ir kurie iš esmės negali teisiškai paveikti tyrimą atliekančios institucijos taikomo metodo dempingo skirtumui apskaičiuoti. Taigi Komisija neprivalėjo pritaikyti savo skaičiavimų prie šalių pasirinktų valiutų ar valiutų kursų.

86. Reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią jurisprudenciją bendros prekybos politikos srityje, ypač kiek tai susiję su prekybos apsaugos priemonėmis, Sąjungos institucijos dėl techninių ir ekonominių aplinkybių, kurias privalo išnagrinėti, sudėtingumo turi plačią diskreciją [55]. Jeigu būtų atsižvelgiama į valiutas ar valiutų kursus, pasirinktus vien siekiant apsaugoti privačius finansinius interesus, ši diskrecija būtų paneigta.

87. Trečia, į apsidraudimo nuo rizikos sandorius būtų reikėję atsižvelgti tik tuo atveju, jei sandoriai būtų atitikę sąlygas, nustatytas pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punkte, kuriame numatyta išimtis dėl išankstinių sandorių, tiesiogiai susijusių su eksportu. Reikia priminti, kad šios išimtys turi būti aiškinamos siaurai [56]. Šiuo atveju Komisija išreiškė abejonių dėl šių sąlygų laikymosi. Nesant įtikinamų įrodymų, turėtų būti laikoma, kad jos nebuvo įvykdytos.

88. Šiuo klausimu Komisija pažymėjo, kad pardavimai JAV doleriais užsienio rinkose nebuvo „tiesiogiai susiję“ su eksporto pardavimais, kaip reikalaujama pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą. Ginčijamo reglamento 101 konstatuojamojoje dalyje taip pat nurodyta, kad tam tikri apsidraudimo nuo rizikos sandoriai galėjo būti koreguojami po pardavimo, siekiant atsižvelgti į finansinės perspektyvos raidą ir optimizuoti įmonių pelningumą; šį aspektą apeliantės ginčijo pirmojoje instancijoje Bendrajame Teisme. Vis dėlto Bendrasis Teismas šių argumentų nenagrinėjo, konstatavęs, kad ginčijamo reglamento 98 konstatuojamojoje dalyje Komisijos pateiktų motyvų pakanka, kad būtų galima pateisinti prašymo dėl koregavimo atmetimą pagal pagrindinio reglamento 2 straipsnio 10 dalies j punktą. Kita vertus, jei Teisingumo Teismas konstatuotų, kad šių motyvų nepakanka pagrindui, grindžiamam šios nuostatos pažeidimu, atmesti, ir nuspręstų grąžinti bylą Bendrajam Teismui, šis turėtų išnagrinėti galimą spekuliacinį šių sandorių pobūdį.

89. Apibendrinant reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Sąjungos teismams vykdant Komisijos ekonominio pobūdžio vertinimų, įskaitant antidempingo teisės srityje, kontrolę reikia tik patikrinti, ar buvo laikytasi procedūros taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės,

[54] Žr. šios išvados 51 ir paskesnius punktus.

[55] Žr. 2016 m. balandžio 7 d. Sprendimą *ArcelorMittal Tubular Products Ostrava ir kt. / Hubei Xinyegang Steel* (C-186/14 P ir C-193/14 P, EU:C:2016:209, 34 punktas).

[56] Žr. 2011 m. rugsėjo 29 d. Sprendimą *Komisija / Airija* (C-82/10, nepaskelbtas Rink., EU:C:2011:621, 44 punktas), 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimą *Dashiqiao Sanqiang Refractory Materials / Taryba* (C-15/12 P, EU:C:2013:572, 17 punktas) ir 2021 m. vasario 10 d. Sprendimą *RFA International / Komisija*, C-56/19 P, EU:C:2021:102, 54 punktas).

ar nepadaryta akivaizdžios klaidos ir ar nebuvo piktnaudžiauta įgaliojimais [57]. Man neatrodo, kad Bendrojo Teismo argumentacija, kurios jis laikėsi, net ir atsižvelgiant į itin reiklią teisminę kontrolę, gali būti laikoma ydinga dėl teisės klaidos.

90. Remdamasis savo analizėje išdėstytomis aplinkybėmis, laikausi nuomonės, kad apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą byloje C-498/24 P ir apeliacinio skundo šeštąjį pagrindą byloje C-499/24 P reikia atmesti kaip nepagrįstus.

V. Išvada

91. Atsižvelgdamas į visus išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui atmesti byloje C-498/24 P (*Çolakoğlu Metalurji ir Çolakoğlu Dış Ticaret / Komisija*) pateiktą apeliacinio skundo ketvirtąjį pagrindą ir byloje C-499/24 P (*Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları ir kt. / Komisija*) pateiktą apeliacinio skundo šeštąjį pagrindą.

[57] Žr. 2024 m. vasario 29 d. Sprendimą *Methanol Holdings (Trinidad) / Komisija* (C-688/22 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2024:180, 34 punktas).